

Δελτίο Τύπου

Έκθεση: **‘ΤΟΠΙΑ, Επιλογές από την Κρατική Συλλογή’**

Το Ίδρυμα Ευαγόρα και Κάθλην Λανίτη και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ανακοινώνουν την επιλογή του εικαστικού και επίκουρου καθηγητή του Πανεπιστημίου Frederick Δρα Σάββα Χριστοδουλίδη, ως επιμελητή της έκθεσης **‘ΤΟΠΙΑ, Επιλογές από την Κρατική Συλλογή’**, η οποία θα παρουσιαστεί στο Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη, στη Λεμεσό, από τις 20 Ιανουαρίου μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου 2017. Μέσω αυτής της πρωτοβουλίας, το Ίδρυμα και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχουν θέσει ως στόχο να προσφέρουν την ευκαιρία στο ευρύ κοινό να γνωρίσει μέρος της συλλογής του κράτους, η οποία εμπλουτίζεται ετήσια μέσα από τις εισηγήσεις της Επιτροπής Αγοράς Έργων Τέχνης.

Ο επιμελητής ενημερώνει:

«Η έκθεση *Τοπία* φιλοξενεί έργα Κύπριων δημιουργών που ανήκουν στην Κρατική Συλλογή και που πραγματεύονται την ιδέα του τοπίου, όπως αυτή διατυπώθηκε εικαστικά κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα, την περίοδο που προηγήθηκε και ακολούθησε την Ανεξαρτησία και τις μέρες μας. Περιλαμβάνει έργα, που με κριτήριο την πλαστικότητα, τη σημασιολογική αξία και την εκφραστική τους επάρκεια, εμπίπτουν στην εκτενή και ανεξάντλητη θεματική του τοπίου, μια θεματική τόσο παλιά όσο η ιστορία των Τεχνών και τόσο νέα που θα μπορούσε να θεωρηθεί αδιερεύνητη.

Μελετώντας κανείς τα αποκτήματα της Κρατικής Συλλογής διαπιστώνει την ποικιλομορφία και την πολυσημία των επιλεγμένων από τις εκάστοτε επιτροπές έργων. Χαρακτηριστικά που καταδεικνύουν τόσο τη συστοιχία της εντόπιας παραγωγής με ευρύτερες τάσεις ή ρεύματα, όσο και την ανάγκη διατύπωσης, από μέρους των δημιουργών του τόπου, μιας εικαστικής γλώσσας που να συνάδει με τις εγχώριες πολιτισμικές αρχές και αξίες.

Το αγροτικό ή αστικό περιβάλλον εμπνέει τους πρωτεργάτες της τέχνης του τόπου. Ο Κισσονέργης, ο Διαμαντής, η Νικολαΐδου, ο Κάνθος, μεταξύ άλλων, εγκαινιάζουν με τη ζωγραφική τους μια μακρόχρονη διερεύνηση χωρικών δεδομένων, στη βάση πάντα αρχών απεικόνισης. Συμμερίζονται, θα έλεγα, την άποψη του Ραλφ Έμερσον, ότι “ η τέχνη είναι το αποτέλεσμα της ανθρώπινης βούλησης πάνω στα φυσικά στοιχεία”. Πεποίθηση που θέτει ως προϋπόθεση για κάθε δημιουργικό εγχείρημα την εντρύφηση στη φύση και στις παραλλάξεις της.

Στα χρόνια του '50 οι έννοιες της θέασης και της αντίληψης του έξω χώρου αποκλίνουν από τις προγενέστερες. Η τέχνη της φωτογραφίας μοιάζει να καταργεί την τόσο επιθυμητή και στοχευμένη πιστότητα της απεικόνισης που μέχρι τότε εγγυόταν το μέσο της ζωγραφικής. Ο Ρένος Ευρυβιάδης - Widson με όψεις του νησιού που διακρίνονται για την ευκρίνεια και την αληθοφάνειά τους, εγκαινιάζει με ασπρόμαυρες εικόνες μια περίοδο μετάβασης. Η εμμονή να αποδίδεται το θέμα στη βάση παρατήρησης και όσο γίνεται πιο πειστικά, παρέρχεται. Τα χρόνια λίγο πριν από την ανακήρυξη της Κύπρου ως ανεξάρτητου κράτους, δημιουργοί όπως ο Χρυσοχός, ο Βότσης και άλλοι της γενιάς αυτής, επιχειρούν το τόλμημα. Αποσυνθέτουν την εικόνα προσδίδοντας στον χώρο, τον οποίο δεσμεύονται να σχολιάσουν, ύφος πολυσηματικό. Μπορεί να γίνει λόγος για “ζωγραφική γεωμετ-

ρικής ανασύστασης”. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα εγχειρήματα των προαναφερθέντων πλαισιώνει ο Χριστόφορος Σάββα με ποικίλες και πρωτόγνωρες για την εποχή πρακτικές. Το τοπίο διατυπώνεται από τον Σάββα ως έκφανση πρωτίστως μιας υλικότητας και οι προτάσεις του ορίζονται ως μύηση, ανάθεση και προτροπή για τους μεταγενέστερους. Τα χρόνια που ακολουθούν, περιλαμβανομένης και της μεταπολεμικής ύφεσης του '74, δεν παύουν να είναι γόνιμα. Ο Κουρούσις, ο Μακρίδης και ο Σφήκας, μεταξύ άλλων, διανθίζουν με τα έργα τους την εντόπια εικαστική παραγωγή. Το τοπίο αποτελεί για αυτούς πρωτίστως αίσθηση. Αποτελεί αναγωγή του βιωμένου χώρου σε αξία που ερμηνεύεται ως υλικότητα αλλά εγγράφεται συνάμα και ως απόρροια μιας μύχιας εντύπωσης.

Πολλοί άλλοι δεν παύουν να στοχάζονται γύρω από το θέμα του τοπίου και να επιχειρούν διατυπώσεις υφολογικά και σημασιολογικά ετερόκλητες. Επικεντρώνω εντούτοις τις επιλογές μου σε έργα καλλιτεχνών της Κρατικής Συλλογής που τα πλείστα είδαν το φως τα τελευταία είκοσι χρόνια και εστιάζω στο ακόλουθο ερώτημα. Πώς θα μπορούσαμε να προσεγγίσουμε το θέμα μιας σύγχρονης τοπιογραφίας; Σίγουρα στη βάση της αρχής που θέλει το τοπίο να συνίσταται σε μια πραγματική ή και φανταστική περιοχή. Περιοχή που εγγυάται στην ανθρώπινη ανάγκη, προσδοκία ή εντύπωση μian *in situ* και *in tempo* διατύπωσή της. Τοπίο είναι κάθε χώρος σύζευξης, φύλαξης και απόρροιας των ιδεών του καθενός. Τοπίο είναι ό,τι υποδέχεται, φυλάσσει ή δεσμεύει τα "συσσωρευθέντα", την υλικότητα με άλλα λόγια. Τοπίο είναι, τέλος, κάθε έκφανση ευρύτητας ή και στενότητας, - κοινωνικής, πολιτικής ή άλλης - που πρακτικές καλλιτεχνών ανάγουν σε μορφή, εικόνα ή γραφή. Πολλά από τα έργα που η έκθεση φιλοξενεί, ορίζουν την αξία τους στις εκδοχές που μόλις προανέφερα υιοθετώντας αναμφίβολα τη ρήση του Emile Zola που λέει πως "το κλασικό τοπίο πέθανε, νικήθηκε από τη ζωή και την αλήθεια".

Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες Αριστείδης Αναστασιάδης, Μιχάλης Αναστασιάδης, Στέλιος Βότσης, Γεώργιος Πολ Γεωργίου, Emin Çizener, Αδαμάντιος Διαμαντής, Νίκος Δυμιώτης, Χάρις Επαμεινώνδα, Peter Eramian, Mustafa Hulusi, Τηλέμαχος Κάνθος, Σταύρος Κίκας, Ιωάννης Κισσονέργης, Νίκος Κουρούσις, Φανός Κυριάκου, Ανδρέας Λαδόμματος, Μαρία Λιανού, Άγγελος Μακρίδης, Μιχάλης Μιχαηλίδης, Mary Plant, Δημήτρης Νεοκλέους, Λουκία Νικολαΐδου, Χριστόδουλος Παναγιώτου, Βίκυ Περικλέους, Χριστόφορος Σάββα, Ζήνωνας Σιερεπεκλής, Γιώργος Σφήκας, Σωκράτης Σωκράτους, Νίκος Χαραλαμπίδης, Μαριάννα Χριστοφίδου, Ανδρέας Χρυσόχορς, Ρένος Ευρυβιάδης-Wideson.

Τα εγκαίνια της έκθεσης, η οποία τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. ΝΙΚΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ, θα τελέσει ο Έντιμος Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, κ. ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΔΗΣ, την Παρασκευή, 20 Ιανουαρίου 2017, ώρα 19.30, στο Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη, στη Λεμεσό.

Η έκθεση θα παραμείνει ανοικτή μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου.

Ώρες λειτουργίας

Καθημερινά: 09.00 - 13.00 & 17.00 - 20.00 - Δευτέρα κλειστό

Σάββατο & Κυριακή: 14.00 - 19.00